

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

**План за действие
на Програма за опазване на околната среда на община Габрово
2023-2027г.**

Приоритет 1: Възстановяване на природния капитал. Устойчиви общности и екосистеми

СЦ 1: Възстановяване и съхраняване на биологичното разнообразие и естествените функции на екосистемите. Информирано участие на заинтересованите страни: споделена отговорност, споделено управление.

Области на действие

Укрепване на нормативната рамка за възстановяване на природата
Опазване, подобряване и възстановяване на състоянието на популациите на видове и природни местообитания; на екосистемите и на екосистемните услуги и ползи, които те предоставят
Насърчаване на устойчиви практики за управление на почвите
Управление на защитените зони и защитените територии
Максимално ограничаване на въвеждането и натурализирането на чужди видове в природата и контрол на широко разпространените
Управление на туристическия поток и неговото въздействие
Подобряване на знанията за видове и природни местообитания чрез теренни проучвания

Бюджет за СЦ 1 7 090 000

СЦ2: Екологизация на населените места - възстановяване на присъствието на природата в урбанизираните територии

Области на действие

Позеленяване на градовете: Опазване, възстановяване и разширяване на зелената инфраструктура в градските и крайградски територии
Подобряване на информираността и подкрепа за широкото участие на гражданите в демократичните процеси, насърчаване на социалното качество.

Бюджет за СЦ 2 33930000.00

Бюджет Приоритет 1 41 020 000

Приоритет 2: Населени места с високо качество на живот, модерна екологична инфраструктура и нулево замърсяване

СЦ1: Нулево замърсяване в населените места - предотвратяване и намаляване на замърсяването на водите, атмосферния въздух; безопасни нива на шум, йонизиращи и нейонизиращи лъчения.

Области на действие

Инвестиции в системи за събиране и третиране на отпадъчни води
Ефективно използване на водните ресурси.
Намаляване на емисии от битово отопление. Създаване на зони с нулеви емисии.
Развитие на устойчив транспорт и подобрена свързаност;
Благоустройство на градската среда - намаляване на замърсяването
Мониторинг и ефективен контрол на замърсяването на градската среда
Повишаване на информираността, знанията и обществената ангажираност, с фокус КАВ, шумово замърсяване; йонизиращи и нейонизиращи лъчения

Общо за СЦ 1 20 873 000.00

СЦ 2: Ефективно прилагане на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и на всички нива /прилагане на принципа

Области на действие

Предотвратяване на образуването на отпадъци
Подготовка за повторна употреба и рециклиране на различни потоци отпадъци
Намаляване на количествата и риска от депонирани отпадъци

Общо за СЦ 2 8 085 000.00

СЦ 3: Трансформация на модела на поведение и потребление към нулево замърсяване, развитие на кръгова икономика и ресурсна

Области на действие

Насърчаване на устойчивите модели на потребление сред населението
Решения за кръгова икономика и ресурсна ефективност

Общо за СЦ 3 575 000.00

Общо за Приоритет 2 29 533 000.00

Приоритет 3: Ограничаване на изменението на климата и адаптация към климатичните промени

СЦ 1: Съкчаване на изменението на климата

Области на действие

Ограничаване на употребата на високоемисионни твърди горива и уреди за отопление
Подобряване на енергийната ефективност и насърчаване използването на ВЕИ в обществени, производствени и жилищни сгради, както и при
Намаляване на въглеродния отпечатък от сектор транспорт
Подобряване на енергийната ефективност и използване на ВЕИ в уличното осветление

Общо за СЦ1 88 200 000.00

СЦ 2: Постигане на устойчиво към изменението на климата общество и икономика

Области на действие

Подобряване на устойчивостта към изменението на климата на населените места в общината (благоустройство и градско развитие)
Програма от мерки за увеличаване на устойчивостта и намаляване на риска от ерозия, пожари и наводнения в териториите извън населените места

Общо за СЦ 2 2 450 000.00

СЦ 3: Изграждане на капацитет за осъществяването на преход към климатично неутрална община	
Области на действие	
Програма от мерки за повишаване на обществената информираност и ангажираност, с фокус млади хора Повишаване на административния капацитет и развитие на институционалната рамка за комплексно прилагане на пакета мерки за постигане на климатично неутрална и устойчива община	
Общо за СЦ3	540 000.00
Общо за приоритет 3	91 190 000.00
Приоритет 4: Управление за ускорено постигане на целите за околната среда	
СЦ 1: Интегриране на принципите на устойчиво управление на околната среда в секторните политики и нормативната рамка на общинско ниво	
Области на действие	
Формулиране и изпълнение на общински политики за опазване на околната среда и устойчиво развитие	
Общо за СЦ 1	41 000
СЦ 2: Информираниост, публичност и ангажираност за околната среда на всички нива	
Области на действие	
Повишаване на обществената култура и съзнанието по проблемите на околната среда Привличане на обществеността в процеса на вземане на решения Ангажиране на обществеността в опазването на околната среда чрез различни инициативи	
Общо за СЦ 2	785 000
СЦ 3: Надграждане на капацитета за управление на околната среда	
Области на действие	
Програма за подобряване на институционалния капацитет за устойчиво управление на околната среда Мерки за проследяване на напредъка и контрол	
Общо за СЦ 3	416 000
Общо за Приоритет 4	1 242 000
Бюджет на ПООС	162 985 000.00

1.1.8. (3.2.14.)	Мерки за възстановяване и защита на речните брегове и речните корита от ерозия	0	Програми съфинансирани от ЕС	> 5 години	Намален твърд отток във водните басейни и подобро природозащитно състояние на сладководните екосистеми	км осъществени дейности по предотвратяване на ерозията	Община Габрово	МРРБ, МЗ, МОСВ
1.1.9.	Подобряване на процесите на планиране и осъществяване на дейностите, свързани с опазването, възстановяването и поддържането на биологичното разнообразие в горските територии. Изграждане на капацитет и обучения	50 000	Програми съфинансирани от ЕС инвестиции на публични предприятия	< 3 години	Подобри процеси на планиране	Брой планове	СЦДП, ДГС	ИАГ, РИОСВ, Община Габрово, заинтересовани страни и НПО
1.1.10.	Изпълнение на дейности за опазване на застрашени видове ex situ, чрез отглеждане на екземпляри в Зоологическа градина Габрово	200 000	LIFE	2027 г.	Осигурени условия за овладяване на негативните популационни тенденции на застрашени видове	Брой видове	Община Габрово	РИОСВ, ДПП Българка, ДНП Ц. Балкан, НПО, БАН
1.1.11.	Информационни кампании и доброволческа ангажираност на гражданите и заинтересованите страни за опазване и възстановяване на природата	100 000	LIFE Програми съфинансирани от ЕС	постоянен	По-добра информированост и гражданско участие в природозащитни дейности	Степен на повишаване на осведомеността и ангажираността	Община Габрово/ ДПП Българка/ДГС	НПО, БАН, РИОСВ,
1.1.12. (3.2.9., 3.2.10.)	Провеждане на противоерозионни практики (залесяване и др.) за ограничаване на водоплощната ерозия (изоставени земеделски земи, лесопригодни голини, ерозиранни и застрашени от ерозия територии, пожарища, ветровали); въвеждане на отговорни горскостопански практики.	500 000	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти инвестиции на публични предприятия	< 5 години	Предотвратено възникване на деградационни процеси	Площ, ха	СЦДП, ДГС, ДПП Българка, ОД Земеделие	Община Габрово, Заинтересовани страни
1.1.13.	Разработване и въвеждане в местната нормативна уредба относно нетното отнемане/ използване на земи, както и стимули за повторната употреба на градските почви.	10 000	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на ограничаване нетното отнемане на земя.	% нетното отнемане/ използване на земи. % повторната употреба на градските почви	Община Габрово; Общински съвет Габрово	ОД Земеделие, СЦДП
1.1.14.	Възстановяване и рекултивация на нарушени терени (бивши кариери или части от тях, регламентирани и нерегламентирани сметища, свлачища, срутища и други земи с нарушен почвен профил, строителни площадки на точкови и линейни обекти).	1 000 000	частни инвестиции Общински бюджет	постоянен	Възстановяване и съхраняване функциите на почвите	Площ, ха	Община Габрово, бизнес	РИОСВ, заинтересовани страни

**Насърчаване на устойчиви
практики за управление на
почвите**

	1.1.15.	Прилагане на превантивни геозащитни мерки и изпълнение на инвестиционни проекти за укрепителни и отводнителни съоръжения в рискови участъци на свлачищата	2 000 000	Държавен бюджет	постоянен	Превенция и предотвратяване на свлачищни, ерозионни и други неблагоприятни геодинамични процеси	бр. инвестиционни проекти за геозащитни съоръжения и системи	Община Габрово	МРРБ
	1.1.16.	Подобряване на административния капацитет, свързан с опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите	20 000	Общински бюджет	2027 г.	Подобри умения за управление опазването на почвите	бр. обучителни събития	Община Габрово	ОД Земеделие, ДГС
Управление на защитените зони и защитените територии	1.1.17.	Изграждане на капацитет на заинтересованите страни за прилагане на консервационни мерки. Обучения и мрежи за обмен на добри практики	100 000	Програми съфинансирани от ЕС LIFE	постоянен	Изграден капацитет на заинтересованите страни	бр. обучителни събития	Община Габрово, РИОСВ	МОСВ, РИОСВ, заинтересовани страни и НПО
	1.1.18.	Изграждане на органи за управление и контрол на защитените зони	100 000	Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Работещи органи за управление на ЗЗ	бр. работещи институции	РИОСВ, Община Габрово	МОСВ, РИОСВ, заинтересовани страни и НПО
	1.1.19.	Разработване на планове за управление на защитените зони по Natura 2000.	20 000	Общински бюджет	< 4 години	Разработени планове	Брой планове	РИОСВ	Община Габрово, Заинтересовани страни
Максимално ограничаване на въвеждането и натурализирането на чужди видове в природата и контрол на широко разпространените инвазивни чужди видове	1.1.20.	Регулиране въвеждането и натурализирането на чужди видове в природата, контрол на ключови инвазивни чужди видове, пилотно прилагане на мерки и механизми за намаляване разпространението им	300 000	Програми съфинансирани от ЕС	< 4 години	Разработен план	Брой разработени и приложени мерки	ОД Земеделие, СЦДП, ДГС	Община Габрово, Заинтересовани страни, РИОСВ
Управление на туристическия поток и неговото въздействие	1.1.21.	Съвместно управление, развитие и поддръжка на екопътеки и планински туристически маршрути.	100 000	публично - частни партньорства приходи от такси Общински бюджет	постоянен	Управление на туристическото въздействие	км обезопасени и благоустроени туристически маршрути	Община Габрово/ ДПП Българка/ ТД Узана, СЦДП	Тур. сдружения, доброволчески общности, тур. бизнес
Подобряване на знанията за видове и природни местообитания чрез теренни проучвания	1.1.22.	Подобряване на знанията за видове и природни местообитания чрез теренни проучвания (територии извън НЕМ, оценка на находища и ресурси на лечебни растения, гъби и др.)	30 000	Общински бюджет LIFE Фонд "Научни изследвания"	2027 г.	Информационна обезпеченост на решенията, свързани с биоразнообразието	Площ, ха	Община Габрово	БАН
Общо за СЦ 1			7 090 000						

СЦ2: Екологизация на населените места - възстановяване на присъствието на природата в урбанизираните територии	Позеленяване на градовете: Опазване, възстановяване и разширяване на зелената инфраструктура в градските и крайградски територии	1.2.1. (3.2.1., 3.2.5.)	Разработване и прилагане на програма за възстановяване, опазване и развитие на зелената и синя инфраструктура в градски и крайградски територии. Създаване условия за увеличаване на видовото разнообразие и подобряване състоянието на популациите на видовете, обитаващи града, на екосистемите и на екосистемните услуги и ползи, които те предоставят	30 000 000	Програми съфинансирани от ЕС	> 5 години	Реализирани мерки за зелени и сини пространства	% увеличение на площите зелени и сини пространства; Брой одобрени проекти по ПРР, свързани с изграждане/подобряване на зелена и синя инфраструктура	Община Габрово	МРРБ
		1.2.2. (3.2.2.)	Създаване на цялостна система за мониторинг на зелената система- създаване на ГИС слой, вкл. картотиране и паспортизация на съществуваща дървесна растителност в градското озеленяване, идентифициране на места с липсваща дълготрайна дървесна растителност	0	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	2027 г. постоянен	Повишено познание и подобрена система за мониторинг на зелената система; подкрепа за вземане на адекватни управленски решения	изграден и функциониращ ГИС слой; функционираща с-ма за мониторинг	Община Габрово	
		1.2.3.	Насърчаване на частни инвестиции за подобряване на съществуващата и създаване на нова зелена и синя инфраструктура.	500 000	Програми съфинансирани от ЕС публично - частни партньорства МВУ	< 5 години	Повишени частни инвестиции	% повишение на частните инвестиции	Община Габрово	МРРБ
		1.2.4.	Развиване на сътрудничеството между местната администрация и общността за създаване на повече достъпни зелени площи, като се работи с всички заинтересовани страни и се прилагат добри практики.	100 000	публично - частни партньорства LIFE ПУДООС	< 5 години	Създадени повече и по-достъпни зелени площи	Брой приложени добри практики	Община Габрово	МРРБ
		1.2.5.	Интегрирани териториални инвестиции за зелена инфраструктура	2 000 000	Програми съфинансирани от ЕС	постоянен	Реализирани инвестиции	Брой одобрени интегрирани концепции с участие на съседни общини	Община Габрово	МОСВ, МРРБ
		1.2.6.	Разработване и прилагане на план за екологизиране на град Габрово	200 000	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет	< 5 години	Разработен и се изпълнява план за екологизиране	брой	Община Габрово	МОСВ
		1.2.7.	Разработване и изпълнение на иновативни решения за използване на природните ресурси в градска среда (демонстрационни проекти)	500 000	Хоризонт Европа публично - частни партньорства НДФЕ частни инвестиции	< 4 години	Реализирани демонстрационни проекти	Брой проекти	Община Габрово	

		1.2.8.	Информационни кампании за насърчаване на устойчивото използване на природните ресурсите	30 000	публично - частни партньорства Общински бюджет НДФ	постоянен	Подобрено ниво на информираност и обществена ангажираност по проблемите, свързани с устойчивото използване на природните ресурси	бр. проведени кампании/ инициативи; % повишение на осведомеността	Община Габрово	РИОСВ, НСОРБ, Браншови организации
	Подобряване на информираността и подкрепа за широкото участие на гражданите в демократичните процеси, насърчаване на социалното качество.	1.2.9.	Подобряване на уменията за интегрирано управление на околната среда и участието на местните общности в процесите на вземане на решения: Изграждане на капацитет, обучения, мрежи за обмен на добри практики	100 000	LIFE	< 5 години	Подобрени умения за интегрирано управление	Брой решения с участие на местните общности	Община Габрово	МОСВ, МРРБ, НСОРБ
		1.2.10.	Насърчаване на иновациите в областта на околната среда в градските райони.	500 000	Програми съфинансирани от ЕС	< 5 години	Повишени частни инвестиции	% повишение	Община Габрово	МРРБ
Общо за СЦ 2				33 930 000						
Общо за Приоритет 1				41 020 000						

Програма за опазване на околната среда на община Габрово, 2023 - 2027

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Приоритет 2: Населени места с високо качество на живот, модерна екологична инфраструктура и нулево замърсяване										
Стратегическа цел	Област на действие	КОД	Мярка	Оценка на необходимия финансов	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	
									Водеща	Партньори
СЦ: Нулево замърсяване в населените места - предотвратяване и намаляване на замърсяването на водите, атмосферния въздух; безопасни нива на шум, йонизиращи и нейонизиращи лъчения.	Инвестиции в системи за събиране и третиране на отпадъчни води	2.1.1.	Реконструкция и разширяване на съществуващата канализационна мрежа на населените места на общината	450 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Държавен бюджет на публични предприятия	2027 г.	Подобри системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води от населените места на община Габрово. Ограничаване на антропогенния натиск върху повърхностните и подземни водни тела	км. реконструирани и новоизградени канализационни проводи; брой обхванати жители/ населени места	ВиК Габрово	Община Габрово Кметове/ кметски наместници
		2.1.2.	Проектиране и изпълнение на решения за отвеждане и пречистване на отпадъчните води на съставните селища на община Габрово	500 000.00	Програми съфинансирани от ЕС инвестиции на публични предприятия ПУДООС	2027 г.	Подобрен възстановен екологичен статус на водните тела	бр. обхванати населени места: бр. обхванати жители	ВиК Габрово	Община Габрово Кметове/ кметски наместници
		2.1.3.	Разработване и изпълнение на пилотни проекти за алтернативно пречистване на битови отпадъчни води чрез изкуствени влажни зони/ индивидуални системи за пречистване и др.	250 000.00	Хоризонт Европа LIFE ПУДООС	2027 г.		бр. реализирани пилотни проекти	Община Габрово	ВиК Габрово
	Ефективно използване на водните ресурси	2.1.4.	Реконструкция на съществуващи и изграждане на нови резервоари за вода и съоръжения от водоснабдителната мрежа за задоволяване на питейно-битовите нужди на населението	300 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС инвестиции на публични предприятия Държавен бюджет	2027 г.	Подобрена инфраструктура и услуга по водоснабдяване. Ограничаване загубите на вода от водоснабдителната система. Подобро количество	бр. реконструирани/ новоизградени водоснабдителни съоръжения; бр. жители/ населени места с подобро водоснабдяване	ВиК Габрово	Община Габрово Кметове и кметски наместници Бизнес партньори
		2.1.5.	Реконструкция на съществуващи и изграждане на нови довеждащи водопроводи и водопроводни мрежи	523 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС Държавен бюджет инвестиции на публични предприятия	2027 г.	състояние на водните тела.	км. реконструирани/ новоизградени водопроводи; бр. жители/ населени места с подобро водоснабдяване	ВиК Габрово	Община Габрово Кметове и кметски наместници Бизнес партньори
		2.1.6.	Реконструкция и подмяна на водопроводи в населените места с цел намаляване на загубите на вода	2 000 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС Държавен бюджет инвестиции на публични предприятия	2027 г.		км. реконструирани водопроводи; бр. жители/ населени места с подобро водоснабдяване	ВиК Габрово	Община Габрово Кметове и кметски наместници

Намаляване на емисии от битово отопление. Създаване на зони с нулеви емисии.

2.1.7.	Инвестиции в системи за управление на водоснабдяването, включително интелигентни системи за управление	500 000.00	Държавен бюджет инвестиции на публични предприятия	< 4 години		бр. надградени системи за управление; бр. населени места с подобрена водоснабдителна услуга	ВиК Габрово	Община Габрово Кметове и кметски наместници
2.1.8.	Разработване и изпълнение на иновативни решения за ефективно използване на водните ресурси в производствените предприятия	1 000 000.00	МВУ Horizonт Европа Interreg	2027 г.		бр. реализирани пилотни проекти; бр. предприятия с въведени системи за ресурсна ефективност	ТУ Габрово	Бизнес партньори Община Габрово Браншови организации
2.1.9.	Приоритетното разширяване на газопреносната мрежа в райони, където няма изградена топло-преносна мрежа;	500 000.00	частни инвестиции	2027 г.	Изграждане на модерна екологична инфраструктура; Преход към община с нулево замърсяване	реализирани проекти; м. изградена мрежа	Газоразпределителни дружества	община Габрово; МЕ
2.1.10.	Финансов механизъм за стимулиране на гражданите и бизнеса за свързване с газопреносната мрежа;	100 000.00	финансови инструменти	2027 г.	Ускорен преход към община с нулево замърсяване	бр. функциониращи механизми; бр. реализирани проекти	Община Габрово	Бизнес; сдружения за етажна собственост;
2.1.11.	Програма за подобряване на качеството на услугата, вкл. цялостна технологична модернизация на процеса на производство на топлоенергия и въвеждане на НДНТ и спазване на норми; разширяване на топлопреносната мрежа в гр. Габрово; реконструкция и подмяна на амортизирани участъци от топлопреносната мрежа; модернизирани абонатните станции; въвеждане на системи за мониторинг и контрол по цялата мрежа; и др.	3 000 000.00	финансови инструменти частни инвестиции Програми съфинансирани от ЕС	2027 г. > 5 години	Преход към община с нулево замърсяване; Реализирани инвестиции в централизираното топлоснабдяване в Габрово	бр. инвестиционни проекти	Топлофикация"	община Габрово; МЕ
2.1.12.	Финансов механизъм за стимулиране на гражданите и бизнеса за свързване към централното топлоснабдяване;	100 000.00	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти	2027 г.	Ускорен преход към община с нулево замърсяване	бр. функциониращи механизми; бр. реализирани проекти	Община Габрово	Топлофикация; сдружения за етажна собственост;
2.1.13.	Информационни кампании за икономическите и екологичните ползи от използването на екологосъобразна алтернатива за битово отопление (централизирано топлоснабдяване; газификация; климатици; термопомпи; пелети, зелен водород).	100 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	постоянен	Засилена информираност и ангажираност на населението	бр. кампании; бр. население обхванато	Община Габрово	НПО; бизнес
2.1.14. (3.1.4.)	Финансов механизъм за стимулиране на гражданите и бизнеса за увеличено използване на ВЕИ, вкл. водород.	0.00	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти частни инвестиции	2027 г.	Създаден устойчив модел за симулиране / ускоряване на преход към община с нулево замърсяване	бр. разработени / работещи механизми; Бр. предприятия / бр. домакинства преминали на ВЕИ/екологосъобразно отопление	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	Бизнес асоциации / браншови организации

Развитие на устойчив транспорт и подобрена свързаност; (ПИРО; ПУГМ)	2.1.15.	Разработване и пилотно въвеждане на зона с ниски емисии (критерии за превозни средства и отопление на сградите; въвеждане на такси за влизане на превозни средства неотговарящи на стандартите)	500 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет	2027 г.	Разработен и тестван устойчив модел за ускоряване на преход към община с нулево замърсяване	разработен и тестван модел-критерии; инструменти	Община Габрово	МОСВ / РИОСВ;
	2.1.16. (3.1.1.)	Разработване на общинска наредба за ограничаване на употребата на високоемисионни твърди горива и уреди за отопление (Регулаторна мярка)	0.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на преход към община с нулево замърсяване	бр. местни нормативни актове разработени и приети	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	МОСВ / РИОСВ;
	2.1.17.	Програма от мерки за подобряване на градската логистика, вкл. проучване и прилагане на организационни мерки за намаляване на трафика в пиковите часове; внедряване на интелигентни транспортни системи;	500 000.00	финансови инструменти	2027 г.	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност)	бр. проучвания; бр. организационни мерки; бр. внедрени интелигентни решения	Община Габрово	ОПТ
	2.1.18.	Подобряване на транспортната инфраструктура и увеличаване на атрактивността на обществения транспорт;	2 000 000.00	финансови инструменти	2027 г.	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност)	бр. реализирани инвестиции;	Община Габрово	ОПТ
	2.1.19. (3.1.14.)	Ускорено преминаване в обществен транспорт към превозни средства с ниски и нулеви емисии, вкл. изграждане на зарядни станции	0.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти	2027 г.	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност)	бр. превозни средства; Бр. зарядни станции	Община Габрово	ОПТ
	2.1.20. (3.1.16.)	Програма за насърчаване използването на електрически автомобили от граждани и бизнес, вкл. изграждане на зарядни станции на обществени паркинги и др. локации; разширяване на зоните за платено паркиране и въвеждане на правила за безплатно ползване за електрически автомобили; създаване на зони с ограничен достъп на автомобили, с изкл. на електрически и др. стимули;	0.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти	постоянен 2027	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност) Ускоряване прехода към устойчива мобилност и декарбонизация на сектор "транспорт"	бр. реализирани проекти; бр. електрически автомобили регистрирани в общината	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	бизнес; НПО
	2.1.21.	Мерки за подобряване на пешеходното и велосипедно придвижване, вкл. изграждане на инфраструктура	500 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	постоянен	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност)	бр. реализирани проекти;	Община Габрово	НПО
	2.1.22. (3.1.18)	Програма за промяна на поведението и управление на търсенето - насърчаване на ползването на обществен транспорт и по-чисти видове транспорт, вкл. и чрез подобряване на атрактивността на градския транспорт; създаване на мобилно приложение за придвижване с обществен транспорт; подобряване на условията за пешеходно и велосипедно придвижване и др.	0.00	Програми съфинансирани от ЕС		Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност); към "устойчив" модел на поведение и потребление на гражданите;	бр. реализирани проекти; функциониращо мобилно приложение; бр. въведени и въведени правила	Община Габрово	бизнес; НПО
	2.1.23. (3.1.17.)	Местна нормативна уредба, насърчаваща използването на електромобили (Регулаторна мярка)	0.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на преход към устойчива мобилност	бр. нормативни акта разработени и приети	Община Габрово; Общински съвет Габрово	

Благоустройство на градската среда - намаляване на замърсяването / (ШИРО; ПУГМ; СРЗИ)

2.1.24.	Разработване и въвеждане в местната нормативна уредба на правила (изисквания) при извършване на строителни и ремонтни дейности в населените места с цел гарантиране на предотвратяване и/или намаляване на замърсяването на въздуха и спазване на нормите за шума.	20 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на преход към община с нулево замърсяване	бр разработени и приети правила / изисквания	Община Габрово; Общински съвет Габрово	
2.1.25.	Разработване и въвеждане в местната нормативна уредба на правила / изисквания по отношение на настилките, които се използват в градска среда (показатели за предотвратяване / намаляване на прахово и шумово замърсяване), както и изисквания към технологията при извършване на основен / текущ / ремонт на уличната мрежа; изисквания за включване на дървесна растителност; и др.	20 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на преход към община с нулево замърсяване	бр разработени и приети правила / изисквания	Община Габрово; Общински съвет Габрово	
2.1.26.	Програма от мерки за ускорено благоустройство на градската среда, вкл. изграждане на нови улици, нови пътни връзки в градската част; извършване на основен / текущ / ремонт на уличната мрежа; възстановяване и подържане на храстовата и дървесна растителност по всички улици и основни артерии, където това е възможно, и др. - интегриране на мерки за намаляване на прахово и шумово замърсяване;	5 000 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	постоянен 2027 г.	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (зелена община)- Ограничено прахово и шумово замърсяване; Спазени норми	бр. инвестиционни проекти % озеленяване	община Габрово	
2.1.27.	Извършване на инвентаризация на „оголените свободни площи“, затревяване с устойчива през всички сезони и многогодишна тревна растителност и последваща поддръжка.	500 000.00	Общински бюджет	2027 г.	Подобрена информационна среда за ефективна поддръжка на зелената система; Намалено прахово замърсяване;	създаден и подържан регистър; два затревени площи	Община Габрово	
2.1.28.	Изграждане на обходни пътни артерии и извеждане на транзитния трафик от населените места	1 000 000.00	Държавен бюджет Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет	2027 г. > 5 години	Ускорен преход към община с нулево замърсяване (устойчива мобилност) - Ограничено шумово замърсяване и опазване КАВ;	бр. инвестиционни проекти	АПИ	община Габрово; МРРБ
2.1.29.	Засилване на мерките за подържане на чистота на населените места - увеличена честота на метене и миене на уличната мрежа; ограничаване използването на пясък и замяна с екологосъобразни решения при зимна поддръжка;	500 000.00	приходи от такси	постоянен	Ускорен преход към община с нулево замърсяване - постигнато високо КАВ; спазени норми;	Актуализиран график; Въведени нови практики / изисквания за поддръжка; Актуализиран договор;	Община Габрово (Общински съвет Габрово); "Благоустройство"	
2.1.30.	Координация с операторите на комунални услуги при подържане на улична мрежа и проекти за градска среда (да извършат подмяна на амортизирани подземни комуникации, когато е приложимо, преди извършване на основен ремонт на пътната настилка)	0.00		постоянен	Повишена ефективност; Подобро състояние на ОС;	създаден механизъм за координация	община Габрово	общински дружества и предприятия; оператори на комунални услуги

Мониторинг и ефективен контрол на замърсяването на градската среда

2.1.31.	Въвеждане на изисквания /критерии/ при разработване /одобряване на ПУП на зони с различно предназначение да се извършва оценка и да се планират мерки за постигане на високо КАВ, съобразяване с гранични стойности на шум, както и безопасни нива на лъчения.	20 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на преход към община с нулево замърсяване - Интегриране на критериите за чиста и здравословна ОС в градското планиране	Изработени и интегрирани в Община Габрово процедурата за разработване /одобрение на ПУП изисквания /критерии;	Община Габрово	
2.1.32.	Разработване и прилагане на правила за координация между участниците в процесите по градоустройствено планиране, опазване на околната среда, енергийна ефективност, ВЕИ, управление на трафика, с цел предотвратяване нарушаване КАВ, шум, лъчения и др.	5 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Подобрено междусекторно взаимодействие и повишена ефективност на институциите; Подобрено състояние на ОС	разработен и функциониращ модел за координация	Община Габрово	РЗИ; КАТ; РИОСВ; МЕ; МРРБ; Областна администрация
2.1.33.	Развитие на институционалния капацитет на община Габрово за мониторинг и контрол на замърсителите на въздуха, източниците на шумово замърсяване и лъчения;	100 000.00	Общински бюджет	постоянен	Подобрен капацитет на общинска администрация за мониторинг и контрол; Изградено звено (екоинспекторат)	бр. обучения; бр. служители обучени; Бр. новоназначени служители	Община Габрово	
2.1.34.	Проект за надграждане на общинската система за мониторинг на КАВ, вкл. мобилна станция за мониторинг на КАВ.	600 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Повишен капацитет на общинска администрация за мониторинг и контрол; Подобрена информационна среда за ефективно управление	реализиран проект; общинска мобилна станция за мониторинг на КАВ	Община Габрово	МОСВ / РИОСВ;
2.1.35.	Създаване на регистър на всички известни източници на замърсяване на КАВ / Шумово замърсяване / лъчения;	30 000.00	Общински бюджет	< 3 години	Подобрена информационна среда за ефективно управление	създаден и подържан регистър	Община Габрово	РЗИ; КАТ; РИОСВ; Областна администрация
2.1.36.	Програма / механизъм за извършване на ефективен контрол на състоянието на строителните площадки (КАВ и шум); проверка на възстановяването на улици и тротоари след извършването на строителни дейности, озеленяване на обекти; контрол на паркиране в зелени площи и др.	5 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Повишен капацитет на общинска администрация за контрол; Подобрено състояние на ОС	Разработена и приета програма за контрол; бр. наети / обучени служители	Община Габрово	
2.1.37.	Подкрепа на мрежата за граждански мониторинг на КАВ и включване на информацията в базата данни за вземане на управленски решения;	10 000.00	Програми съфинансирани от ЕС частни инвестиции	< 3 години	Подобрен достъп до информация и създадени условия за вземане на информирани управленски решения; Повишена обществена информираност и ангажираност; Подобрено състояние на КАВ;	бр. реализирани мерки; интегрирана система за КАВ	Община Габрово	НПО (AirBg)

	2.1.38.	Разработване и прилагане на програма за разширяване обхвата на мониторинга на състоянието на водните тела и натиска от точкови източници на замърсяване	150 000.00	Държавен бюджет Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	< 2 години		бр. разработени програми: бр. пунктове за проучвателен/постоянен мониторинг	Басейнова дирекция Дунавски район	Община Габрово Бизнес сектор ТУ Габрово
	2.1.39.	Създаване на междуведомствена експертна работна група - Подобряване на координация между общинска администрация и компетентните органи - РИОСВ, РЗИ, др.	0.00		< 3 години	Подобрена координация и ефективност на институции и организации с отговорности в сферата на мониторинг и контрол на замърсяването на ОС; Подобрено състояние на ОС	Функциониращ механизъм за координация	Община Габрово	областна администрация; РИОСВ; РЗИ;
	2.1.40. (4.3.4)	Ежегодна програма за обучение на служители на общинска администрация, образователни и др. институции по темите, свързани с чиста и безопасна градска среда ("Околна среда - здраве")	0.00	Общински бюджет	постоянен	Повишен капацитет на администрацията и учителите по темата; Подобрено състояние на ОС	бр. обучения; бр. служители обучени	община Габрово	училища; РИ на МОН
	2.1.41.	Включване на темите, свързани с опазване на КАВ, шумово натоварване, йонизиращи и нейонизиращи лъчения в програми за извънкласни занимания на учениците от общината	20 000.00	Общински бюджет	2027 г.	Повишена информираност и знание на младите хора по темата за чиста и здравословна ОС	бр. програми и извънкласна работа; бр. обучени младежи	община Габрово	училища; РИ на МОН
	2.1.42.	Надграждане на системата за предоставяне на агрегирана информация за качество на околната среда на населението Green.Gabrovo (в реално време)	50 000.00	публично - частни партньорства	2027 г.	Повишена информираност и ангажираност на гражданите; Адекватна и ефективна информационна среда	функционираща информативна система за информация за с-нието на ОС в реално време	община Габрово	бизнес
2.1.43.	Провеждане на периодични информационни кампании "Околна среда - здраве" за повишаване на обществената информираност и ангажираност по теми свързани с въздействие на замърсители на ОС, шум, лъчения и др. върху здравето на населението;	20 000.00	Общински бюджет	постоянен	Повишена информираност и ангажираност на гражданите по темата чиста и здравословна ОС;	бр. кампании; бр. граждани обхванати от кампаниите	Община Габрово	РЗИ; НПО; бизнес; училища	
Общо за СЦ 1			20 873 000.00						
СЦ 2: Ефективно прилагане на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и на всички нива /прилагане на принципа "нулеви отпадъци"	2.2.1.	Мерки за предотвратяване на образуването на битови отпадъци - разширяване на системите за компостиране, инфраструктура за подготовка за повторна употреба и др.	375 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет публично - частни партньорства	2027 г.	Разширен обхват на инфраструктурата за оползотворяване и подготовка за повторна употреба на битови отпадъци; Намаляване на количествата образувани отпадъци в резултат от ефективни системи за управление	бр. жители обхванати от системите за домашно компостиране; бр. жители с подобрен достъп до услуги за подготовка за повторна употреба на отпадъци	Община Габрово	Община Габрово РДНО Габрово Икономически оператори

Предотвратяване на образуването на отпадъци

2.2.2.	Сътрудничество с местния бизнес и развиване на капацитет за мониторинг на количествата образувани производствени отпадъци	60 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет LIFE	2025 г.	Подобрена информационна основа и капацитет за изпълнение на мерки за предотвратяване на образуването на производствени отпадъци	бр. проведени срещи/ споразумения за сътрудничество: бр. въведени системи за мониторинг	Община Габрово	Икономически оператори РИОСВ Габрово
2.2.3.	Разработване и изпълнение на общинска програма за намаляване образуването на хранителни отпадъци	100 000.00	Общински бюджет публично - частни партньорства	2026 г.	Подобрен капацитет за изпълнение на мерки за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци; Намаляване на количествата образувани хранителни отпадъци	бр. разработени и утвърдени програми за управление	Община Габрово	Икономически оператори Социални услуги и звена Образователни институции Браншови организации
2.2.4.	Подобряване и разширяване на системите и инфраструктурата за разделно събиране и предварително третиране на битови отпадъци	3 760 000.00	Програми съфинансирани от ЕС приходи от такси публично - частни партньорства	2027 г.	Подобрена инфраструктура за разделно събиране и предварително третиране на неопасни отпадъци	бр. надградени/разширени системи за разделно събиране и предварително третиране; бр. обхванати населени места	Община Габрово	РДНО Габрово Организации по оползотворяване на отпадъци Икономически оператори
2.2.5.	Надграждане и разширяване на системата за разделно събиране на биоразградими отпадъци от домакинствата	2 516 000.00	Програми съфинансирани от ЕС приходи от такси ПУДООС	2027 г.	Подобрена инфраструктура за разделно събиране на биоразградими отпадъци от бита	бр. жители с достъп до системата за разделно събиране на биоразградими отпадъци	Община Габрово	РДНО Габрово
2.2.6.	Подобряване на инфраструктурата за оползотворяване на отпадъци от строителство и разрушаване	75 000.00	Общински бюджет публично - частни партньорства	2025 г.	Подобрен капацитет и инфраструктура за устойчиво управление на отпадъци от строителството	количество предадени за оползотворяване отпадъци от строителство (т)	Община Габрово	
2.2.7.	Мерки за насърчаване на разделното събиране на отпадъци от бизнеса	214 000.00	Общински бюджет ФМ на ЕИП публично - частни партньорства	2027 г.	Създадени ефективни механизми за стимулиране на добри практики и ефективно прилагане на йерархията за управление на отпадъците	бр. информационни/ тематични срещи; бр. подкрепени и реализирани проекти	Община Габрово	Икономически оператори РИОСВ Габрово Браншови организации

Подготовка за повторна употреба и рециклиране на различни потоци отпадъци

	2.2.8.	Подобряване на капацитета за ефективно управление и прилагане на йерархията при управление на отпадъците	0.00		2027 г.	Подобрен капацитет за контрол и ефективно прилагане на принципа "замърсителят плаща"	бр. разработени и изпълнени планове за проверки и контрол; бр. въведени системи за мониторинг и отчитане	Община Габрово	РДНО Габрово РИОСВ Габрово Икономически оператори
	2.2.9.	Мерки за намаляване количествата депонирани отпадъци от производствени дейности в приоритетни сектори на икономиката - текстилна промишленост, кожарска и кожухарска промишленост, обработка на метали и пластмаси	0.00			Подобрен капацитет за партньорство и възможности за намаляване количествата депонирани отпадъци	бр. изготвени анализи/информационни и тематични срещи/споразумения за сътрудничество	Община Габрово	Икономически оператори Браншови организации РИОСВ Габрово ТУ Габрово
	2.2.10.	Разширяване на системата за разделно събиране на опасни отпадъци от бита	50 000.00	приходи от такси Общински бюджет	2025 г.	Подобрена инфраструктура и капацитет за управление на опасни отпадъци на общинско ниво	бр. съоръжения за разделно събиране на опасни отпадъци от бита	Община Габрово	организации по оползотворяване на отпадъци РДНО Габрово
	2.2.11.	Модернизация на Регионалната система за събиране и третиране на битови отпадъци (системи за мониторинг и отчитане, енергийно ефективни технологии, подновяване на автомобилния парк и др.)	750 000.00	Програми съфинансирани от ЕС приходи от такси	2027 г.	Подобрена инфраструктура за управление на риска от депонирани отпадъци	бр. подобрени и разширени съоръжения/инсталации	РДНО Габрово	Община Габрово РСУО Габрово
	2.2.12.	Изготвяне на прединвестиционно проучване за оползотворяване на утайките от ПСОВ Габрово	115 000.00	инвестиции на публични предприятия LIFE Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Намален риск от депониране на отпадъци от урбанизирани екосистеми	бр. изготвени анализи/проучвания	ВиК Габрово	Община Габрово
	2.2.13.	Мерки за контрол и управление на неерагламентираните замърсявания	70 000.00	Общински бюджет Държавен бюджет	2027 г.	Намален риск от замърсяване и неерагламентирано депониране на отпадъци	бр. проверки; площи - обект на почистване и рекултивация	Община Габрово	РИОСВ
Общо за СЦ 2			8 085 000.00						
СЦ 3: Трансформация на модела на поведение и потребление към нулево замърсяване, развитие на кръгова икономика и ресурсна ефективност	2.3.1.	Дигитализация на услугите и информацията, свързана с управлението на отпадъците, включително съществуваща инфраструктура, системи и възможности за редистрибуция с цел повторна употреба	20 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС приходи от такси	2026 г.	Подобрена информационна основа за управление и осигурен достъп до информация	бр. услуги/системи	Община Габрово	РДНО Габрово Икономически оператори
	2.3.2.	Иновации в градската среда за предотвратяване образуването на отпадъци	45 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет МВУ	2027 г.	Подобрена инфраструктура и условия за предотвратяване образуването на отпадъци	бр. реализирани проекти	Община Габрово	

	Насърчаване на устойчивите модели на потреблението сред населението	2.3.3.	Разработване и въвеждане на тематични обучителни програми в образователните институции	50 000.00	Общински бюджет LIFE ПУДООС	2027 г.	Подкрепяща среда за устойчиво и "зелено" образование	бр. въведени обучителни програми; бр. обхванати образователни институции	образователни институции на територията на Община Габрово	Община Габрово НПО
		2.3.4.	Засилване на сътрудничеството с организациите по оползотворяване на отпадъци за популяризиране на ползите от разделно събиране на битовите отпадъци, подготовката за повторна употреба и рециклиране	0.00		2027 г.	Подобрен капацитет за партньорство и възможности за увеличаване на количествата разделно събрани и рециклирани отпадъци	бр. съвместни инициативи; бр. споразумения за сътрудничество	Община Габрово	организации по оползотворяване на отпадъците
		2.3.5.	Кампании за повишаване на обществената информираност по отношение на целите за устойчиво управление на отпадъците, посветени на различни потоци отпадъци	200 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет приходи от такси	2027 г.	Подобрено ниво на информираност и обществена ангажираност по проблемите, свързани с управлението на отпадъците	бр. проведени информационни кампании; бр. обхванати жители	Община Габрово	Организации по оползотворяване на отпадъците НПО Образователни институции
	Решения за кръгова икономика и ресурсна ефективност	2.3.6.	Разработване и прилагане на модели за сътрудничество с бизнеса в подкрепа на проекти за ресурсна ефективност и устойчиво управление на отпадъците	230 000.00	Хоризонт Европа публично - частни партньорства частни инвестиции	2027 г.	Създадени ефективни механизми за стимулиране на добри практики и ефективно прилагане на йерархията за управление на отпадъците	бр. реализирани проекти	Икономически оператори	Община Габрово ТУ Габрово Браншови организации
		2.3.7.	Мерки за повишаване нивото на информираност на бизнеса за прилагане на принципите на екодизайн, устойчиви инвестиции и йерархията при управлението на отпадъците	30 000.00	ФМ на ЕИП Общински бюджет приходи от такси	2027 г.	Ефективно прилагане на принципите за екологична отговорност	бр. проведени кампании/ инициативи	Община Габрово	РИОСВ Габрово Браншови организации Икономически оператори
Общо за СЦ 3				575 000.00						
Общо за Приоритет 2				29 533 000.00						

Програма за опазване на околната среда на община Габрово, 2023 - 2027

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Приоритет 3: Ограничаване на изменението на климата и адаптация към климатичните промени										
Стратегическа цел	Област на действие	КОД	Мярка	Оценка на необходимия финансов ресурс	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	
									Водеца	Партньори
СЦ 1: Смесчаване на изменението на климата (ПДУЕК; ПИРО; ...)	Ограничаване на употребата на високоемисионни твърди горива и уреди за отопление (Пр2/СЦ2)	3.1.1.	Разработване на общинска наредба за ограничаване на употребата на високоемисионни твърди горива и уреди за отопление (Регулаторна мярка)	20 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на ограничаване ИК	бр. местни нормативни актове разработени и приети	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	МОСВ / РИОСВ;
		3.1.2. (3.1.6.)	Обновяване на съществуващи общински сгради до най-висок клас на енергопотребление и поетапна подмяна на отоплителните инсталации на нафта и въглища с термомопми / на природен газ / на пелети /др. (Включена в мярка 3.1.6.)	0.00			Намаляване на въглеродния отпечатък на сектор "общински сгради"	бр. сгради с повишена енергийна ефективност и подменена отоплителна инсталация; Поне 30% намалени емисии от сектора	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	
		3.1.3.	Въвеждане на изисквания за екологично топлоснабдяване при одобряване на проекти и издаване на разрешение за строеж (Регулаторна мярка)	10 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна политика /нормативна рамка в подкрепа на ограничаване ИК	бр. правила / изисквания разработени и приети	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	
		3.1.4. (2.1.14.)	Финансов механизъм за стимулиране на гражданите и бизнеса за използването на ВЕИ, вкл. водород (ПИРО 1.10)	2 000 000.00	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти частни инвестиции	2027 г. > 5 години	Създаден устойчив модел за симулиране / ускоряване на декарбонизацията на община Габрово	бр. разработени / работещи механизми; Бр. предприятия / бр. домакинства преминали на ВЕИ/екологосъобразно отопление	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	Бизнес асоциации / браншови организации
	Подобряване на енергийната ефективност и насърчаване използването на ВЕИ в обществени, производствени и жилищни сгради, както и при технологични процеси.	3.1.5.	Въвеждане на изисквания (правила) новите общински сгради да се строят като сгради с близко до нулево потребление на енергия (Регулаторна мярка)	10 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна политика /нормативна рамка в подкрепа на ограничаване ИК	бр. разработени и приети правила / изисквания	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	
		3.1.6. (3.1.2)	Обновяването на нежилищни/ обществени (общински / държавни) сгради до най-високи нива на ефективност и изграждане на ВЕИ инсталации, вкл. въвеждане на система за мониторинг на производството и потреблението на ВЕИ, както и поетапна подмяна на отоплителните инсталации на нафта и въглища с термомопми / на природен газ / на пелети /на водород и др. (мярка 3.1.2.)	5 000 000.00	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти Общински бюджет Държавен бюджет	2027 г. > 5 години	Устойчиво енергийно обновяване на сградния фонд; повишаване на производството и потреблението на ВЕИ	бр. сгради с повишена енергийна ефективност и изградени ВЕИ инсталации; въведена система за мониторинг; Поне 30% намалени емисии от сектор сгради; Производство и потребление на ВЕИ	Община Габрово;	Областна администрация; Държавни индтитуции
		3.1.7.	Въвеждане и поддържане на система за енергиен мониторинг в общинските сгради	200 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Подобrena система за мониторинг и контрол на потреблението на енерги; проследяване на ефективността на мерките.	Функционираща система за мониторинг; бр. сгради присъединени	община Габрово	
		3.1.8.	Внедряване на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради (60 бр.) (ПИРО 1.8.)	40 000 000.00	частни инвестиции финансови инструменти Програми съфинансирани от ЕС	2027 г. > 5 години	Устойчиво енергийно обновяване на сградния фонд;	Бр. сгради с повишена енергийна ефективност (60 бр.)	община Габрово	Сдружения на етежната собственост
		3.1.9.	Строителство на нови общински сгради с нулево потребление на енергия и енергийно позитивни сгради	3 500 000.00	Общински бюджет финансови инструменти Програми съфинансирани от ЕС	> 5 години	Ускоряване прехода към декарбонизация;	Бр. сгради с нулево потребление на енергия / енергийно позитивни сгради	община Габрово	
		3.1.10.	Насърчаване на обновяването на производствени сгради и технологична модернизация на индустриални предприятия с цел постигане на висок клас енергийна ефективност и използване на ВЕИ (?нулево потребление)	500 000.00	Програми съфинансирани от ЕС частни инвестиции финансови инструменти	2027 г. постоянен	Ускоряване прехода към декарбонизация; Намалена въглеродна интензивност на предприятията	Бр. реализирани проекти; спестени емисии CO2; изградени ВЕИ инсталации;	Бизнес / индустриални предприятия	община Габрово

	3.1.11.	Създаване на локални инсталации и мрежи за производство и пренос на енергия (вкл.хибридни системи и умни мрежи)(ПИРО 1.10)	5 000 000.00	финансови инструменти Програми съфинансирани от ЕС	2027	Ускоряване прехода към нисковъглеродна енергетика; Децентрализация на производството на енергия;	Бр. реализирани проекти	Община Габрово		
	3.1.12.	Изграждане на въглеродно неутрална индустриална зона (ПИРО), вкл. производство и потребление на зелен водород.	25 000 000.00	частни инвестиции финансови инструменти Програми съфинансирани от ЕС	2027 г. > 5 години	Ускоряване прехода към декарбонизация на общината; Подобрена среда за ускорена нисковъглеродна трансформация на икономиката	бр. въглеродно неутрални зони	Община Габрово	МИ; бизнес организации	
	3.1.13.	Популяризиране на ефектите от ВЕИ	50 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет	постоянен	Повишаване на обществената информираност и интерес към използване на ВЕИ	бр. кампании; бр. достигнато население	Община Габрово	асоциации на ВЕИ производители	
	Намаляване на въглеродния отпечатък от сектор транспорт (Пр2/СЦ2)	3.1.14. (2.1.19)	Ускорено преминаване на обществен транспорт към превозни средства с ниски и нулеви емисии, вкл. и чрез зелени обществени поръчки, изграждане на зарядни станции и др. (ПИРО 3.7.; изп. на ПУГМ)	3 000 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	2027 г. > 5 години	Намалена въглеродна интензивност на обществен транспорт	Брой превозни средства: Бр. зарядни станции	Община Габрово	ОПТ
		3.1.15.	Поетапна подмяна на автопарка на вътрешно ведомствения транспорт с електрически	500 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Намалена въглеродна интензивност на ведомствения транспорт	Брой превозни средства:	Община Габрово	общински предприятия / дружества
		3.1.16. (2.1.20)	Програма за насърчаване използването на електрически автомобили от граждани и бизнес, вкл. изграждане на зарядни станции на обществени паркинги и др.локации; разширяване на зоните за платено паркиране и въвеждане на правила за безплатно ползване за електрически автомобили; създаване на зони с ограничен достъп на автомобили, с изкл. на електрически и др. стимули;	700 000.00	Програми съфинансирани от ЕС Общински бюджет финансови инструменти	2027 г. постоянен	Ускорен преход към устойчива мобилност и декарбонизация на сектор "транспорт"	бр. реализирани проекта; бр. електрически автомобили регистрирани в общината	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	бизнес; НПО
		3.1.17. (2.1.23.)	Местна нормативна уредба насърчаваща използването на електромобили (Регулаторна мярка)	10 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на устойчива мобилност и декарбонизация на сектор "Транспорт"	бр. нормативни акта разработени и приети	Община Габрово; общински съвет Габрово	
		3.1.18. (2.1.22.)	Програма за промяна на поведението и управление на търсенето - насърчаване на ползването на обществен транспорт и по-чисти видове транспорт, вкл. и чрез подобряване на атрактивността на градския транспорт; създаване на мобилно приложение за придвижване с обществен транспорт; подобряване на условията за пешеходно и велосипедно придвижване; и др.	200 000.00	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти Общински бюджет	постоянен 2027 г.	Ускорен преход към устойчива мобилност и декарбонизация на сектор "транспорт"; към "устойчив" модел на поведение и потребление на гражданите	бр. реализирани проекти функциониращо мобилно приложение	Община Габрово	бизнес; НПО
	Подобряване на енергийната ефективност и използване на ВЕИ в уличното осветление	3.1.19.	Програма за поетапна подмяна на осветителните тела със светодиодни	2 000 000.00	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти Общински бюджет	2027 г.	Ускорен преход към декарбонизация на общината; Подобрена градска среда	Бр. реализирани проекти; спестени емисии ПГ	Община Габрово	бизнес;
		3.1.20.	Пилотни проекти за използване на ВЕИ при улично осветление	500 000.00	Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти Общински бюджет	< 3 години	Ускорен прехода към декарбонизация на общината; повишаване на производството и потреблението на ВЕИ;	Бр. реализирани проекти; спестени емисии ПГ	Община Габрово	бизнес
Общо за СЦ1			88 200 000.00							

<p>ЦЦ 2: Постигане на устойчиво към изменението на климата общество и икономика</p>	<p>Подобряване на устойчивостта към изменението на климата на населените места в общината (благоустройство и градско развитие)</p>	3.2.1. (1.2.1)	Програма от мерки за развитие на зелената система в градска среда, с цел постигане на адаптация към климатичните промени, вкл. създаване на система от "зелени клинове"; полагане на грижи за дълготрайната дървесна растителност в градска среда, както и за оптимално развитие; изготвяне на списъци с дървесни видове, подходящи за озеленяване в рамките на общината, отчитайки очаквани климатични изменения; разработване и внедряване на подходяща система за поливане на дълготрайната дървесна растителност; др.	0.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС финансови инструменти	2027 г. постоянен	Ускорен преход към устойчиви към изменението на климата на населените места в общината; Увеличен адаптивен потенциал на зелената система в населените места; Подобра и адекватна към ИК регулаторна и стратегическа рамка;	бр. реализирани проекти; бр. нормативни актове актуализирани;	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	
		3.2.2. (1.2.2)	Създаване на цялостна система за мониторинг на зелената система- създаване на ГИС слой, вкл. картокиране и паспортизация на съществуваща дървесна растителност в градското озеленяване, идентифициране на места с липсваща дълготрайна дървесна растителност; (ПИРО 1.9)	350 000.00	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС	2027 г. постоянен	Повишено познание и подобрена система за мониторинг на зелената система; подкрепа за вземане на адекватни управленски решения	Изграден и функциониращ ГИС слой; функционираща система за мониторинг	Община Габрово	
		3.2.3.	Проучване и създаване на информационна база и мобилно приложение за т.н. "студени точки" в града при екстремно горещо време.	50 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	< 3 години	Повишено познание и създадени условия за вземане на адекватни управленски решения	създадена информационна база данни и функциониращо мобилно приложения	Община Габрово	
		3.2.4. (1.1.1.)	Разработване на критерии / изисквания / относно изпълнението на вертикално и покривно озеленяване, относно параметри за процент озеленяване при устройствени проекти; относно компенсаторно озеленяване, както и интегрирането им в местната нормативна уредба; (регулаторна мярка)	30 000.00	Общински бюджет	< 3 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на преход към устойчиви към ИК населени места	бр. нормативни акта актуализирани и приети	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	
		3.2.5. (1.2.1.)	Създаване на зони за отдих край реките (ПИРО 2.2)	0.00	Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Устойчиви към ИК населени места	бр. крайречни зони	Община Габрово	
		3.2.6.	Въвеждане на високоефективни противопожарни системи в сградния фонд и съоръжения	200 000.00	финансови инструменти	2027 г.	Устойчива към ИК инфраструктура; Намаляване на жертви и материални загуби	бр. реализирани проекти	Община Габрово; областна администрация	държавни институции
	<p>Програма от мерки за увеличаване на устойчивостта и намаляване на риска от ерозия, пожари и наводнения в териториите извън населените места</p>	3.2.7.	Включване на община Габрово в инициативата за опазване на старите гори на България	10 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Устойчиво опазвани и възстановени гори	решение на общинският съвет горски площи да бъдат поставени под защита като „гори във фаза на старост“	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	ДГС
		3.2.8.	Създаване на система за събиране на информация за засегнати от природни нарушения горски екосистеми и предизвикана от това загуба на дървесна биомаса	10 000.00	инвестиции на публични предприятия	< 3 години	Повишена информираност, подобрени познания по темата	Подобрено познание и създадени условия за вземане на информирани решения	ДГС	Община Габрово
		3.2.9. (1.1.3., 1.1.12.)	Усвояване на незалесени площи за залесяване в горските територии (лесопригодни долини, ерозирани и застрашени от ерозия територии, пожарища, ветровали и др.)	0.00	инвестиции на публични предприятия	2027 г.	Повишаване на устойчивост към ИК на горските територии и намаляване на риска от ерозия	ха /дка залесени площи	ДГС	Община Габрово
		3.2.10. (1.1.12.)	Противоерозионни дейности в изоставени земеделски земи, голи, ерозирани и застрашени от ерозия територии извън населените места (залесяване на площи и др.)	0.00	финансови инструменти	2027 г.	Повишаване на устойчивост към ИК и намаляване на риска от ерозия	ха /дка залесени площи	Община Габрово ; ОД "Земеделие"	
		3.2.11.	Създаване на база от данни за броя, размера и вида на пожарите на територията на общината	20 000.00	Общински бюджет	< 3 години	Подобрено познание и създадени условия за вземане на информирани решения	Създадена и поддържана с актуална информация база данни	Община Габрово	ГД ПБЗН
		3.1.12.	Изготвяне и поддръжане на подробен регистър на съоръжения на територията на общината, свързани с намаляване на риска от наводнения, вкл. оценка на състоянието им и мерки за поддръжка;	30 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Подобрено познание и създадени условия за вземане на информирани решения	Създаден и поддържан с актуална информация регистър; идентифицирани приоритетни мерки за поддръжка	Община Габрово	

	3.1.13.	Надгравдане на системата за ранно предупреждение при наводнения	250 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	< 3 години	Подготвеност и способност за реакция при рискове; Намаляване на броя на жертви и материални щети при наводнения;	бр. обекти (дерета, речни притоци, язовири) обхванати от системата; минимизиран риск за живота и здравето на населението; намалени материални щети от екстремни явления	Община Габрово	
	3.2.14. (1.1.6.; 1.1.8.)	Решения, базирани на природата - Подобряване на естественото задържане на водата - възстановяване на меандри и ръкави; възстановяване и опазване на естествените корита на р.Янтра и нейните притоци (ПИРО 2.1)	1 500 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	> 5 години	Устойчива към ИК инфраструктура; Намаляване на жертви и материални загуби	бр. реализирани проекти; минимизиран риск за живота и здравето на населението; намалени материални щети от екстремни явления	Община Габрово; областна администрация	МЗ; БДДР; областна администрация; РИОСВ;

Общо за СЦ 2 2 450 000.00

<p>СЦ 3: Изграждане на капацитет за осъществяването на преход към климатично неутрална община.</p> <p>Програма от мерки за повишаване на обществената информираност и ангажираност, с фокус млади хора</p> <p>Повишаване на административния капацитет и развитие на институционалната рамка за комплексно прилагане на пакета мерки за постигане на климатично неутрална и устойчива община (ПИРО 1.15)</p>	3.3.1.	Създаване на мрежа от климатични доброволци	20 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Засилена информираност и ангажираност на населението	функционираща доброволческа мрежа; бр. доброволци	Община Габрово	НПО; училища
	3.3.2.	Включване на климатичните теми в програми за извънкласни занимания на учениците от общината	20 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	постоянен	Повишена информираност, подобрени познания по темата	бр. програми; бр. ученици обхванати от програмите	Община Габрово; МОН	НПО; училища
	3.3.3.	Кампании "Габрово - климатично неутрална община" за повишаване на обществената информираност и ангажираност чрез залесяване; почистване на дерета и речни корита и др.	200 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	постоянен	Повишаване на обществената информираност и ангажираност	бр. кампании; бр. достигнато население	Община Габрово	
	3.3.4.	Анализ и актуализиране на местната нормативна уредба с цел прилагане на мерките по смекчаване и адаптация, вкл. планираните регулаторни мерки (забранителни, санкционни, ограничителни, стимулиращи)	20 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Местна нормативна рамка в подкрепа на преход към устойчиви към ИК населени места	бр. анализи; бр. актуализирани / разработени и приети нормативни документа	Община Габрово (Общински съвет Габрово)	
	3.3.5.	Повишаване на административния капацитет за работа с местните общности във връзка с адаптация към изменението на климата (ПИРО 1.7)	130 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	постоянен	Повишен капацитет на институциите; По-ефективна администрация	бр. обучения / специализирани курсове; бр. служители обучени	Община Габрово	
	3.3.6.	Програма за обучение на служители на общинска администрация, образователни и др. институции по темите, свързани с климат	80 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	постоянен	Повишен капацитет на институциите; По-ефективна администрация	бр. обучения / специализирани курсове; бр. служители обучени	Община Габрово; МОН; училища	
	3.3.7.	Разработване и въвеждане на критерии за Екологични декларации за продукти и Въглероден отпечатък при избор на доставчици и изпълнители по търгове и конкурси на общината (Зелени обществени поръчки)	20 000.00	Общински бюджет	< 2 години	Ускорен преход към устойчиви към изменението на климата / климатично неутрална община;	бр. разработени и включени в правилата за провеждане на търгове и конкурси в общината критерии за екологични декларации и въглероден отпечатък	Община Габрово	
	3.3.8.	Създаване на междуведомствена експертна работна група по политики по климата	0.00	Общински бюджет	< 2 години	Подобрена координация и ефективност на институции и организации	заповед за създаване на междуведомствена група и правила за работа	Община Габрово	
	3.3.9.	Разработване на система за определяне на въглеродния отпечатък на дейността на общината. Ежегодно отчитане на въглеродния отпечатък (публикуване на интернет страницата на общината)	50 000.00	Програми съфинансирани от ЕС	< 2 години	Повишен капацитет на общината за преход към климатична неутралност; повишаване на обществената информираност и ангажираност	разработена система; изготвен и публикуван доклад за въглеродния отпечатък на общината	Община Габрово	

Общо за СЦ3 540 000.00

Общо за приоритет 3 91 190 000.00

Програма за опазване на околната среда на община Габрово, 2023 - 2027

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Приоритет 4: Управление за ускорено постигане на целите за околната среда

Стратегическа цел	Област на действие	Код	Мярка	Оценка на необходимия финансов ресурс	Източници на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции	
									Водеща	Партньори
СЦ 1: Интегриране на принципите на устойчиво управление на околната среда в секторните политики и нормативната рамка на общинско ниво	Формулиране и изпълнение на общински политики за опазване на околната среда и устойчиво развитие	4.1.1	Прилагане на превантивните инструменти за недопускане на замърсявания и увреждания на околната среда (ЕО, ОВОС, Разрешителни режими, ISO 14000, EMAS, провеждане на зелени обществени поръчки за доставки, услуги и строителство и др.)	0		постоянен	Съблюдаване на изискванията на екологичното законодателство и стандарти	Бр. проведени процедури	Община Габрово, РИОСВ - Велико Търново, Басейнова Дирекция Дунавски Район, МОСВ	Бизнес, НПО, граждани
		4.1.2	Преглед и актуализация на Програмата за опазване на околната среда на Община Габрово в съответствие с актуалните политики и разпоредби на национално и европейско ниво в областта на управлението на околната среда	1 000	общински бюджет	< 2 години	Постигане на съответствие с актуалните политики и законодателство	Актуализирана програма	Общинна Габрово	Общински съвет Габрово, РИОСВ - Велико Търново, НПО, бизнес, граждани
		4.1.3	Анализ и актуализация на секторните стратегически и нормативни документи на общинско ниво за интегриране на целите за устойчиво развитие и политиките по опазване на околната среда	30 000	общински бюджет; програми съфинансирани от ЕС	< 2 години	Постигане на интегрираност на целите за устойчиво развитие и политиките по околна среда	Актуализирани секторни стратегически и нормативни документи	Общинна Габрово	Общински съвет Габрово, РИОСВ - Велико Търново, НПО, бизнес, граждани
		4.1.4	Периодични оценки на програмните документи на общинско ниво за съответствие с актуалните промени и тенденции в европейското и национално законодателство и политики	10 000	общински бюджет; програми съфинансирани от ЕС	< 2 години	Въведен механизъм за оценка на съответствието	Оценки на програмните документи на общинско ниво	Общинна Габрово	Общински съвет Габрово, РИОСВ - Велико Търново, НПО, бизнес, граждани
Общо за СЦ 1				41 000						
СЦ 2: Информаност, публичност и ангажираност за околната среда на всички нива.	Повишаване на обществената култура и съзнанието по проблемите на околната среда	4.2.1	Публикуване ежегодно на интернет страницата на общината на отчет за изпълнението на приетите от Общински съвет – Габрово стратегически и програмни документи	0		постоянен	Отчетност, прозрачност и откритост	Публикувани отчети	Общинна Габрово	
		4.2.2	Своевременно разпространяване на актуална информация за околната среда сред обществеността, в т.ч. за напредъка по проекти в областта на опазването на околната среда	0		постоянен	Информаност на обществеността	Брой публикации	Общинна Габрово	Общински съвет, Областна администрация Габрово, РИОСВ - Велико Търново, Местни и национални медии
	Привличане на обществеността в процеса на вземане на решения	4.2.3	Информационна кампания относно нормативната уредба в областта на опазване на околната среда, ползите и превенцията в опазването на околната среда	5 000	общински бюджет	< 2 години	Информаност на обществеността	Проведена кампания	Община Габрово	НПО, Медии
		4.2.4	Разработване и прилагане на инструменти и методи за планиране и оценка на общински планове и програми в областта на околната среда, базирани на ефективен процес на обществени консултации, активно участие на заинтересованите страни и обратна връзка.	50 000		> 5 години	Активно участие на обществеността в процеса на взимане на решения	Разработени инструменти и методи	Община Габрово	Общински съвет Габрово, РИОСВ - Велико Търново, НПО, бизнес, граждани

	Ангажиране на обществеността в опазването на околната среда чрез различни инициативи	4.2.5	Подготовка и изпълнение на комуникационна стратегия и мерки за популяризиране на Програмата за опазване на околната среда на Община Габрово и целите за опазване на околната среда	30 000	общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС ФМ на ЕИП	> 5 години	Популяризиране на ПООС	Изготвена комуникационна стратегия	Община Габрово	Общински съвет Габрово, РИОСВ - Велико Търново, НПО, бизнес, граждани
		4.2.6	Участие в международни и европейски инициативи и кампании за опазване на околната среда – напр. международен ден на земята, ден на водата и ден на опазването на околната среда, европейска седмица на мобилността и др.	200 000	Общински бюджет Държавен бюджет Програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	Проактивност при ангажиране на обществеността	Брой инициативи и тематични събития	Община Габрово	Общински съвет, Областна администрация Габрово, РИОСВ - Велико Търново, образователни институции, НПО, бизнес, местни и национални медии
		4.2.7	Ежегодно провеждане на еко-фестивала Узана Поляна Фест, посветен на природосъобразния и здравословен начин на живот	500 000	общински бюджет; държавен бюджет; програми съфинансирани от ЕС; публично-частни партньорства	2027 г.	Поддръжане на утвърдената традиция за провеждане на събитието	5 проведени фестивала	Община Габрово	Общински съвет Габрово, РИОСВ - Велико Търново, МОСВ, ПУДООС, НПО, бизнес, граждани
Общо за СЦ 2				785 000						
СЦ 3: Надграждане на капацитета за управление на околната среда	Програма за подобряване на институционалния капацитет за устойчиво управление на околната среда	4.3.1	Въвеждане на компетентностен модел за служителите на общинска администрация и структурните звена, ангажирани в системата за управление на околната среда	0,00 лв.		2023 г.	въведен компетентностен модел	Брой обхванати звена и служители	Община Габрово	
		4.3.2	Периодична оценка на нуждите и провеждане на обучения за повишаване на квалификацията и експертната на служителите от общинска администрация и структурни звена от системата за управление на околната среда	56 000	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС ФМ на ЕИП	2027 г.	Извършена оценка на нуждите и проведени обучения	Брой обхванати звена и служители	Община Габрово	РИОСВ - Велико Търново, МОСВ, НСОБ
		4.3.3	Провеждане на обучения и подобряване на знанията за подготовка и провеждане на "зелени" обществени поръчки, въвеждане на инструменти за оценка и ефективност на разходите за околна среда, устойчиви инвестиции	50 000	Общински бюджет Програми съфинансирани от ЕС ФМ на ЕИП	2027 г.	Проведени обучения за повишаване на капацитета	Брой обхванати звена и служители	Община Габрово	РИОСВ - Велико Търново, МОСВ, НСОБ
		4.3.4	Обучения за служители от съответни дирекции на общината и кметствата, общинските предприятия, образователни и други институции, свързани с опазването на околната среда и борбата с изменението на климата	50 000	общински бюджет	2027 г.	Повишаване на капацитета	Брой обучени служители	Община Габрово	РИОСВ - Велико Търново, МОСВ, НСОБ
		4.3.5	Стимулиране на връзката с науката и въвеждане на иновации и умни решения в сферата на управлението на околната среда	100 000	общински бюджет; държавен бюджет; програми съфинансирани от ЕС; ФМ на ЕИП	постоянен			Община Габрово	Научни институти, Образователни институции, Бизнес, НПО

	Мерки за проследяване на напредъка и контрол	4.3.6	Създаване и въвеждане на интегрирана система за отчитане на напредъка по постигане на целите по околна среда	40 000	общински бюджет; държавен бюджет; програми съфинансирани от ЕС	2027 г.	По-добро отчитане на напредъка по постигане на целите	Введена система	Община Габрово	
		4.3.7	Структуриране на информацията, свързана с опазване на околната среда в специализиран модул на страницата на Община Габрово	10 000	общински бюджет; държавен бюджет	2023 г.	Улеснен достъп до информация	Специализиран модул	Община Габрово	
		4.3.8	Подобряване на капацитета на инспектората и на звеното с контролни функции към ОП РДНО - Габрово, вкл. увеличаване на числения състав, система за провеждане на периодични инструктажи, регистър на обекти, подлежащи на контрол и др.	100 000	Общински бюджет	2027 г.	Подобряване на контрола	Брой обхванати служители	Община Габрово	
		4.3.9	Подобряване достъпа до електронни услуги, свързани с управлението на околната среда за гражданите и бизнеса	10 000	Общински бюджет	2023 г.	Улеснен достъп до публични услуги	Брой електронни	Община Габрово	
Общо за СЦ 3				416 000						
Общо за Приоритет 4				1 242 000						